

CINOHRA

STÁTNÍ NOSITEL

DIVADLO ŘÁDU

OSTRAVA PRÁCE

PETRA BEZRUČE

NOSITEL VYZNAMENÁNÍ ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU

STÁTNÍ DIVADLO OSTRAVA
ČINOHRA PETRA BEZRUČE

Anatol Stern

VÝROBCE BOMB ANEB ÚTĚK SRDCE

BEATOVĀ OPERA BUFFA

Překlad Antonín Kříž
Úprava Aleš Kubica
Roman Císař
Režie Aleš Kubica

Výprava Marta Roszkopfová
Hudba Daniel Forró
Texty písní Roman Císař
Choreografie Jaroslava Jelínková
Dramaturg Roman Císař
Hudební spolupráce Marie Krejčí

Inspice Jarmila Paulerová
Sufléřka Marta Veselá

Hudbu nahrála studiová skupina
FORRÖTRONIX

ČESKOSLOVENSKĀ PREMIÉRA
8. LISTOPADU 1985
NA SCĚNĚ ČINOHRY PETRA
BEZRUČE

MORT

výrobce bomb Luboš Ondráček

KÝČ

herec Miroslav Kudela

ANTIMILITARISTA

těž ing. Chytrák Pavel Tomanka

FELIX

Mortův sluha Ladislav Brückner

MIMÓZA MORT

bomba Jana Postlerová

BLONDÝNKA I.

Marcela Čapková

BLONDÝNKA II.

Leona Richterová

TELEFONISTKA

Danuše Ondráčková

HLAS DOMORODCE

(z jiné reality) Miroslav Kudela

HLAS DR. ČISTCE

(z jiné reality) Ladislav Brückner

HLASY MORTOVÝCH ŽEN

(z jiné reality) Marcela Čapková
Leona Richterová

STERN Anatol, 24. 10. 1899 Varšava—19. 10. 1968 tam., avantgardní básník. Studoval polonistiku ve Vilně, 1921 až 22 redigoval ve Varšavě avantgardní časopis Nowa Sztuka (Nové umění), práce v redakci Wiadomości Literackie, měl levicové názory.

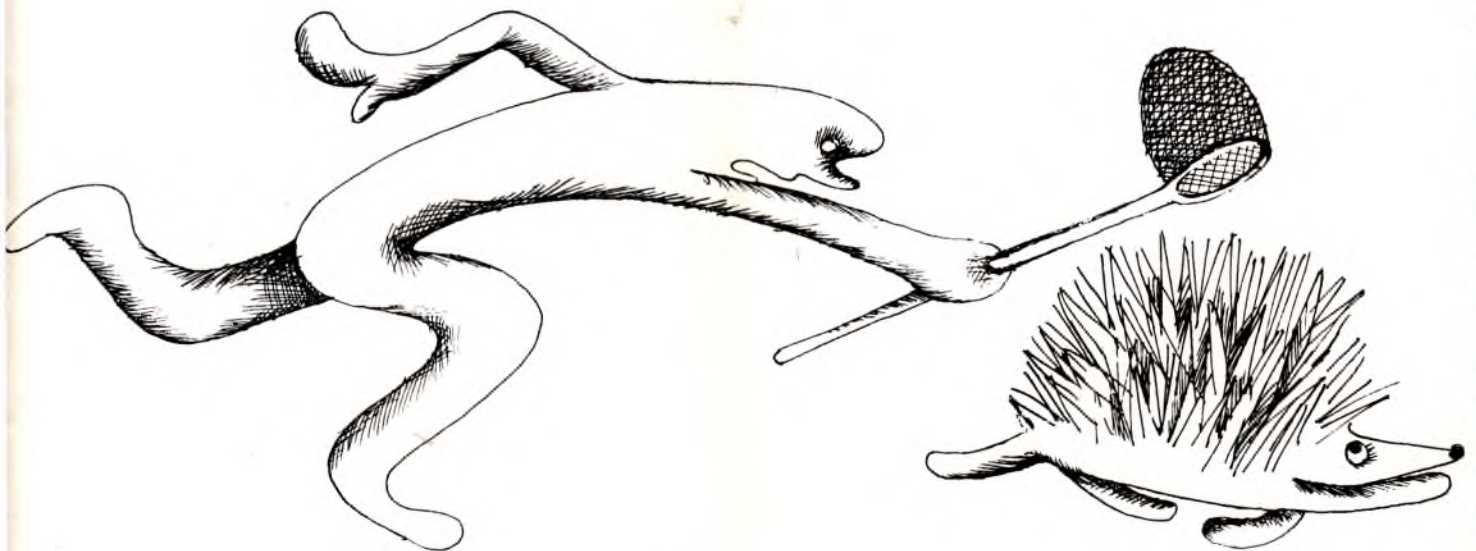
1918 jeden ze zakladatelů futuristické skupiny, spoluautor manifestů (s B. Jasiońským, A. Watem) a básnického almanachu Gga (s Watem). Odvrací se od problémovosti a citovosti, osiavuje městský dav a tělesnost, v jeho básních provokativní sexualita, absurdní představy, plakátově překreslené obrazy. Jako vyznavač Apollinaira blízký poetismu svou extenzivní senzibilitou, asociativním rozletem překvapivé fantazie, kalamburní hravostí a vtípem (využívání rýmu) i zájmem o exotiku. Plebejskost postupně přerůstá v prudký sociální a politický protest, což posiluje sklon k rétorice. V intimních básních se nápaditá obraznost uklidňuje, zejména po r. 1939. Anatol Stern psal i básně pro děti, filmové scénáře, divadelní hry aj.

pw

SLOVO INSCENÁTORŮ

JE VŠEOBECNĚ ZNÁMO, ŽE POLSKÉ FUTURISTICKÉ Hnutí JE SVÝM VÝZNAMEM JEN STĚŽÍ PŘIROVNATELNĚ K FUTURISMU RUSKÉMU, ČI ITALSKÉMU. HNED ZPOČÁTKU JE TŘEBA POSPÍŠIT SI S INFORMACÍ, ŽE ANI NENÍ NAŠIM ÚČELEM OPRAŠOVAT TEXT VZNIKLY V DVACÁTÝCH LETECH, ANI SNAHA REKONSTRUOVAT PRO DNEŠEK NEPOCHYBNĚ PŮVABNOU FUTURISTICKOU IMAGINACI. NAVZDORY FORMÁLNÍ RAFINOVANOSTI A HRAVOSTI NÁS ZAJMAL ANATOL STERN ČIMSI JINÝM, TOTIŽ AZ PŘEKVAPUJÍCÍ SÍLOU AKTUÁLNÍ VÝPOVĚDI, KTERÁ JE V JEHO BUFONADĚ UKRYTA. TOMUTO AKTUÁLNÍMU „JÁDRU“ JSME PODŘÍDILI SMĚR ÚPRAV, NĚKDY ZÁSADNÍHO VÝZNAMU, S PEVNOU VÍROU, ŽE AUTOR SĀM BY NĀM JISTĚ ODPUSTIL, JIŽ PROTO, ŽE PŘEDLOHA JE NĀČRTEK, LIBRETO, VYBÍZEJÍCÍ K MNOHA VARIANTĀM, JEŽ BY JEJ UCHOPILY A DOTVOŘILY VE VLASTNÍ INSCENAČNÍ PRAXI.

TRĀPILI JSME SE POMĚRNĚ DLOUHO, NEŽ DOZRĀLA KONKRĚTNÍ PŘEDSTAVA A CELISTVÝ INSCENAČNÍ ZĀMĚR, JAK S TOUTO HŘÍČKOU NALOŽIT. PŘEDEM JSME VĚĎĚLI POUZE JEDINĚ: JAKĚKOLI FANATISMŮ A DOGMATISMŮ SE V SOUČASNĚM OHROŽENĚM SVĚTĚ OBRACEJÍ VŮČI ČLOVĚKU, VŮČI SAMOTNĚ PODSTATĚ LIDSTVÍ. PROTO NĀS HRA VZRUŠOVALA, PROTO JSME DOŠLI K PŘESVĚDČENÍ, ŽE PATŘÍ NA JEVIŠTĚ NAŠEHO DIVADLA.

Futuristická komedie „Výrobce bomb“ - dramaturgický debut Anatola Sterna - vznikla nepravděpodobněji kolem roku 1920. Tento předpoklad nelze sice nijak dokázat, ale toto datum uvádí spisovatelova vdova, paní Alicja Sternová. Na lepenkových deskách zelené mapy na písemnosti (která je nepochybně už poválečného původu) je autorovou rukou napsán tuší název „Výrobce bomb“. Uvnitř jsou dva rukopisy: koncept hry s názvem „Útěk srdce“ (škrtnuty jsou názvy „Člověk bez srdce“, „Milenka zbrojaře“) a její druhá verze, kterou začal autor prepisovat načisto. Tato verze není dokončena. V textu psaném načisto označil autor hru jako „psychologickou bufonádu o třech dějstvích“, kdežto ve II. verzi jako „bufonádu o 5 obrazech“.

Historie rukopisů je stejně banální jako složitá. Když se manželé Sternovi vrátili v roce 1948 v červnu z válečných toulek zpět do vlasti, přihlásil se jim nějaký člověk se zprávou, že má u sebe balík textů Anatola Sterna, rukopisů i strojopisů, který byl nalezen v zříceninách domu jeho matky; Sternovi se vypravili do VI. poschodí starého domu ve varšavské čtvrti Praze - jediný žijící svědek této události, paní Alicja Sternová, si již nepamatuje jméno ulice, kde jim onen člověk předal velký balík rukopisů. Byla mezi nimi též obálka s rukopisy „Výrobce bomb“. Pravděpodobně tehdy sám autor přendal texty do uvedené zelené lepenkové mapy, kterou nadepsal titulem „Výrobce bomb“. V roce 1968 se obrátili na Sterna dr. Zbigniew Taranienko a Maria Berwidová, kteří připravovali pro divadlo Stodola program věnovaný futuristům, se žádostí, aby jim rukopis poskytl. Rukopis se však, bohužel, ztratil podruhé, tentokrát v autorově bytě... Teprve v roce 1974, když paní Alicja Sternová dělala pořádek v manželových písemnostech, narazila na mapu s rukopisem obou verzí na pomíchaných, číslovaných i nečíslovaných listech, takže zpo-

čátku nebylo snadné orientovat se v tom, zda jde o jednu nebo dvě verze, a jakého původu jsou ony změny názvů a postav i změny jednotlivých dialogů.

Irena Boltučová

VEDOUcí VÝROBY A TECHNICKÉHO PROVOZU: ING. IVAN BÍLEK. VEDOUcí DEKORAČNÍCH DÍLEN: PŘEMYSL KIRSCHNER. MISTR MALÍŘSKÉ DÍLNY: JAROSLAV MACHÁČ. MISTR TRUHLÁŘSKÉ DÍLNY: OLDŘICH CICHÝ. MISTR ZÁMEČNICKÉ DÍLNY: JIŘÍ ONDERKA. VEDOUcí VÝROBY KOSTÝMŮ: ELIŠKA ZAPLETALOVÁ. JEVIŠTNÍ MISTR: VĀCLAV PLACHÝ. MISTR OSVĚTLENÍ: JAROSLAV ŘEZÁČ. ZVUK ŘÍDÍ: MARIE KREJČÍ. MISTR VLÁSENKÁRNÝ: VOJMIL NYTRA. MISTR REKVIZITÁRNÝ: EVA WIESNEROVÁ. MISTR GARDEROBY: ZLATA NEZHYBOVÁ.

Program Státního divadla v Ostravě připravil Roman Císař, výtvarnice programu a grafická úprava: Marta Roszkopfová. Typografická spolupráce: Marcela Havlíková. Vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p., provoz 21, Ostrava 1, Novinářská 7, z. č. 053161, o 380042485. Všechna práva k zastupování tohoto díla provozuje DILIA. Cena programu 1,50 Kčs.

PRODEJNE

ČINOHRA

STÁTNÍ NOSITEL
DIVADLO ŘÁDU
OSTRAVA PRÁCE

PETRA BEZRUČE

NOŠITEL VYZNAMENÁNÍ ZA ZÁSLUHY O VÝSTAVBU

